

VN/31584/2025
VN/31584/2025-UM-1

22.10.2025

Suomen tuki EU:n Ukraina-tukivälineen III-pilariin väestönsuojayhteistyöhön

Suomen väestönsuojatuki kanavoidaan Euroopan Unionin Ukraina-tukivälineen III-pilariin ja sen kautta toimivalle väestönsuojahankkeelle, jonka toimeenpanijoina ovat EU:n pilariarvioitujen Liettuan ja Belgian kehitysyhteistyötoimistot. Olemassa olevan hankkeen hyödyntäminen pienentää yhteistyön riskejä. Hanketta laajennetaan yhdessä Ukrainan kanssa johtaman väestönsuojakoalition puitteissa ja Ukraina-tukivälineen III-pilari on valittu toimimaan koalition pääasiallisena lahjaraha-apukanavana. Hankkeen toimeenpanijoille maksettava hallintokulu on normaali EU:n delegoidun yhteistyön mukainen 7%.

Ukraina-tukiväline mahdollistaa myös väestönsuojarakentamisen skaalaamisen laina- ja sekarahoitukseen pilari II:n kautta. Kansainväliset rahoituslaitokset ovat jo osoittaneet kiinnostusta yhteistyötä kohtaan. Kattavan väestönsuojaverkoston rakentaminen Ukrainaan vie vähintään vuosikymmenen. Koalitioyhteistyö auttaa Ukrainaa pitkäjänteisen suojaverkoston rakentamisen alkuun lahjamuotoisella rahoituksella ja rakentamisen tiekartalla niin että se voi jatkaa rakentamista laina- ja sekarahoituksella.

Suomi on sitoutunut koalition puheenjohtajuuteen Ukrainan kanssa maiden pääministerien toukokuussa 2025 allekirjoittamalla yhteistyöjulistuksella. Väestönsuojakoalition ensimmäinen korkean tason strategisen ohjausryhmän kokous järjestetään marraskuussa 2025.

Suomen tavoitteena Ukrainassa on Ukrainan yhteiskunnan kestokyvyn ja uudistusten pitkäjänteinen tukeminen. Suomen ulkoministeriön Ukraina-maaohjelman tavoitteena on mm. yhteiskunnan kestokyvyn ja kansalaisten elinolojen parantaminen. Tällä hetkellä Ukrainan väestönsuojaverkosto tarjoaa suojaa vain puolelle väestöstä, joten suojien lisärakentaminen on välttämätöntä. Suomi on jo aikaisemmin myöntänyt 2,2 miljoonaa euroa Suomen ja Ukrainan pelastusviranomaisten väliselle institutionaalisen yhteistyön

hankkeelle, joka tukee koalitioyhteistyötä tuottamalla tietoa ja vahvistamalla Ukrainan pelastusviraston kapasiteettia.

Kansainvälinen koalitio taas kokoaa yhteen väestönsuojasektorilla jo toimivia maita ja organisaatioita. Tälle koordinaatiotyölle on nähty selvä tarve, sillä tällä hetkellä toimijoita on paljon ja rakentamiselta puuttuu yhteinen suunnitelma. Koalitioyhteistyö varmistaa rakentamisen yhdenmukaisuuden strategian ja tiekartan kanssa ja jatkaa väestönsuojien rakentamista kouluihin, sairaaloihin ja yleiseen käyttöön asuinyhteisöille.

Koalition rakennushankkeet tarjoavat yksityissektorin liiketoimintamahdollisuuksia. Business Finland on ollut mukana väestönsuojayhteistyön suunnittelussa alusta alkaen ja järjestänyt jo tilaisuuden suomalaisille yrityksille. Väestönsuoja-alan institutionaalisen yhteistyön hankkeessa Suomen ja Ukrainan pelastusviranomaisten välillä rakennetaan pilottina suomalaisen mallin mukainen yhteisösuoja, joka voi parantaa suomalaisyritysten mahdollisuuksia menestyä myös koalition puitteissa tapahtuvien rakennushankkeiden kilpailutuksissa. Suomi hyötyy väestönsuoja-alan yhteistyöstä myös saamalla oppia sekä Ukrainasta että muilta koalitioon osallistuvilta mailta.

Tarkoitukseen käytettävä määräraha on virallista kehitysyhteistyörahoitusta (ODA).

ESITYS

Esitetään, että Suomi myöntää 11 000 000 euroa EU:n Ukraina-tukivälineen III-pilariin korvamerkittynä väestönsuojarakentamiseen. Tarkoitukseen kohdennetaan vuoden 2025 talousarvion määrärahaa momentilta 24.30.69 (tuki Ukrainalle). Tuki maksetaan kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana.